

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 71

ЛИПЕНЬ • JULI 2019 • Nr. 14 (3018)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

МІСЯЦЬ СВЯТИХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

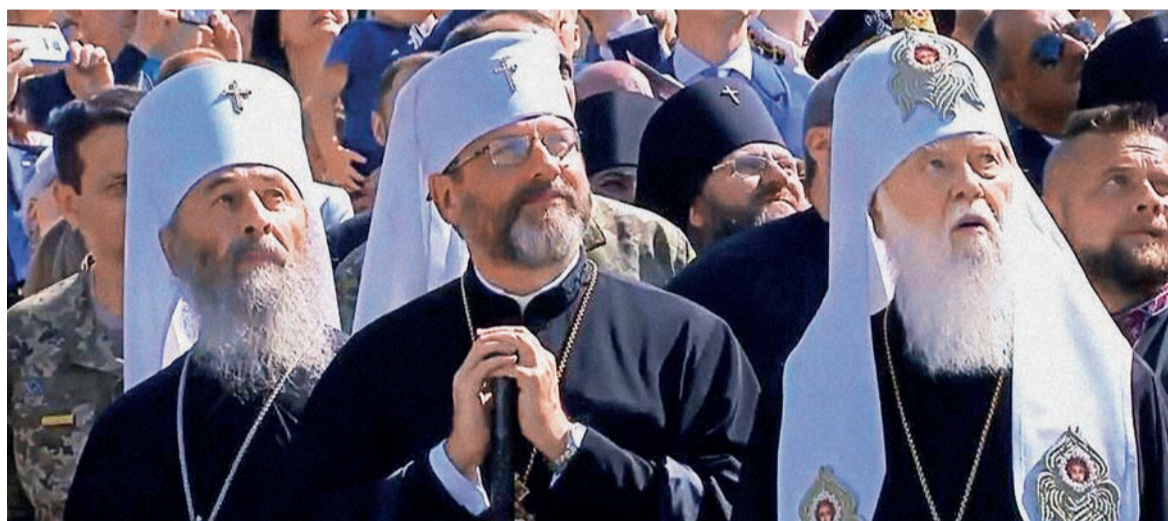
Ось і липень – місяць святих українського народу, коли ми згадуємо наших улюблених святих, особливо Антонія Печерського, засновника Київської Лаври, мучеників Бориса і Гліба, але особливо вшановуємо просвітителів України – Володимира й Ольгу. Про них написано багато, але щороку під час святкування їхньої пам'яті появляються нові аспекти їхнього життя та ролі для нас.

Продовження на 2 стор. ▾

Храм свв. Володимира і Ольги у Львові. Концептуальний проект та іконографічну програму стінопису розробив Кость Маркович. Авторами живописних зображень, крім нього, були: Роман Кислий, Ростислав Студницький, Андрій Винничок, Ігор Пиріг, Андрій Урбанович та Олексій Чередніченко. На с-ні свв. рівноапостольні Володимир і Ольга. Їхні постаті є ідейним і композиційним центром горизонтального поясу, який об'єднує в одне панно декілька сюжетів: Хрещення Св. Володимира в Корсуні, Повалення ідолів та Хрещення в Дніпрі.
(Текст з інтернетсторінки храму свв. Ольги і Володимира)

XI

Громадяни України повинні розуміти, що дар свободи – це велика цінність, і не повертатися назад. Нам потрібно зростати в цій свободі і не торгувати нею. Таке переконання висловив Глава УГКЦ Блаженніший Святослав в інтерв'ю газеті «Факти».

«Може скажу парадоксальну фразу, але в мене таке відчуття, що українське суспільство нагадує в'язня, якого випустили з в'язниці. У нього якийсь перехідний період. Йому потрібно інтегруватися в суспільство

і знайти там своє місце. У нього чимало внутрішніх ран. Начебто він вже на волі, але ще живе в полоні стереотипів стосунків між людьми, сформованих в умовах неволі. Він на волі, але продовжує співати тюремний шансон», – сказав Блаженніший Святослав.

«Це стосується і людської душі, – додав він, – адже рабська система поневолює її. Пути рабства потрібно розірвати і пройти процес звільнення».

На думку Глави Церкви, українське суспільство під час Революції гідності почало розривати свої пута. «Часто згадую слова

режисерки серії коротких документальних відео "Вавилон 13", сказані на презентації: що вона бачила, як померла пострадянська Україна і народилася вільна держава. Це довгий і непростий процес. Але в мене відчуття, що часом ми починаємо гнітитися свободою, що ми втомилися від неї. Деякі вважають, що свобода – це щось таке, що можна віддати взамін на добробут. Однак таке мислення дуже небезпечно, оскільки є ризик втратити і те, і те», – сказав Предстоятель УГКЦ.

Блаженніший Святослав висловив переконання, що Україна таки буде віль-

УКРАЇНЦІ – ЗВІЛЬНЕНИЙ В'ЯЗЕНЬ, ЯКИЙ ПРОДОВЖУЄ СПІВАТИ ШАНСОН

▸ Під час маршу нової армії з нагоди 27-ї річниці незалежності України та 100-річчя відродження української державності, Київ, 24.08.2018. Ліворуч: предстоятель УПЦ (МП) Онуфрій; Верховний архієпископ Києво-Галицький УГКЦ Святослав; предстоятель УПЦ (КП) Філарет

ною, незалежною державою. «Ми в "Єгипет" не повернемося. Шляху назад немає. Але як довго будемо йти вперед, залежить від нас. Хто заведе владу зрадників країни, на кшталт Януковича і його соратників, бандитів, корупціонерів? Ті, хто за них голосував», – наголосив Глава УГКЦ.

На його переконання, свобода – це дар і велика сила. Як сказав Блаженніший Любомир, свобода – це можливість творити добро. Вільна людина здатна зруйнувати тиранію і будувати нові обставини, в яких дійсно можна і потрібно жити. Проте свобода – це і можливість помилитися. Ще свободою можна

зловживати. «Тому я хочу, щоб ми вчилися бути відповідальними. Дуже легко на когось показувати пальцем: це він винен». (А.Ф.)

«Коли до влади приходять злочинці, за їхніми злочинами стоять і ті, хто на виборах віддав за них свій голос»

МІСЯЦЬ СВЯТИХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Святих Володимира й Ольгу вважаємо рівними до апостолів, бо саме проповідь Євангелія, яку вони запровадили, започаткувала зародження і поширення християнства на наших землях. Ці князі не були простими людьми. Однак і не належали до ерархії Церкви. Князь Володимир не був ані священником, ані ченцем. Ольга не була монахинєю. На жаль, незважаючи на вчення Церкви про роль мирян, досі часто вважають, що святість життя, апостольство, проповідання Христа як словом, так і ділом – це прерогативи духовенства та ченців, а для простих людей все це не обов'язково.

Святи Володимир й Ольга просвітили наш народ світлом Христовим. У літургійних текстах, присвячених їхній пам'яті, наголошується як на ролі Божественної краси, так і на ролі Світла, того Світла, яким є Ісус Христос. Ці святи жили в поганському світі, серед людей, далеких від розуміння Бога і Його Заповідей. Понад тисячоліття минуло відтоді, але багато з нас досі живуть так, ніби Христос не прийшов. Загальновідомим є соціальне служіння святого князя Володимира нужденним та бідним, його любов до народу, а також навернення від багатожества до християнського подружжя.

Ольга також була доброю християнкою. Ці факти гідні

наслідування. Найкраща данина пам'яті нашим просвітителям – це кожному з нас старатися вести справжнє християнське життя. Бути християнином, сином чи дочкою Світла, серед сучасних викликів темряви – це власне і вірність тій традиції, яку передавали нам наші предки протягом тисячоліття, і живе сучасне спілкування з ними через молитву й участь у богослужіннях.

Саме чесність у щоденному житті, справедливість, а найголовніше – любов до Бога і людей, повинні керувати всіма нашими щоденними діями та викликами.

Щоби проста пересічна людина могла сказати: «Ось це справді праведник! Ось це святий чоловік!».

Часи княжої доби були дещо відмінними від наших. Якщо цар, князь чи цариця приймали християнство, то і весь народ, щоб не стати ворожим до монархів, робив те саме. Сьогодні кожен може вибирати: бути йому християнином, чи ні? Але і тоді, і тепер, були і є як формальні християни, так і ті, що справді стали відкритою книгою Євангелії для світу.

Текст тропаря святому князеві Володимирі порівнює його з євангельським купцем, який шукає цінної перли і знаходить цей

неоціненний скарб – Христа, який уздоровлює його від сліпоти душевної й тілесної. А у тропарі святій Ользі зазначено, що завдяки «крилам богорозуміння» вона «злетіла вище від видимого творіння». Роздумуючи над життям святих, ми починаємо розуміти, що свою місію у світі вони сповнили завдяки Христові, який діяв у них. Вони відкрилися Йому і пішли за Його покликком. І якщо ці наші покровителі такі прекрасні, то яким прекрасним тоді є сам Господь Ісус Христос!

Ігор Васишин, доктор літургійного богослов'я, викладач кафедри богослов'я УКУ. Підготувала: Марія Всяка. Подано за: «Християнин і світ»

ПІДПІЛЬНА ЦЕРКВА

Отець ПАВЛО САБОВ

УГКЦ була «мовчазною Церквою» 43 роки. Цього року відзначаємо 30-річчя виходу Церкви з підпілля. Пронести віру крізь табори, тюрми, переслідування та цькування було непросто

НАВІТЬ МАТИ НЕ ЗНАЛА

Отець Павло Сабов – син священника у сьомому поколінні. В архівних паперах за 1776 рік є згадки про греко-католицького священника в Межилаборцях, Сабова Михайла, першого священника в їхньому роду.

Вчитися богослів'ю отцю Павлу довелося підпільно. «Ми домовилися ще з кількома друзями, які теж хотіли вчитися на священників, і поїхали до отця Головача додому, – згадує нині 90-річний отець Павло. — А він як нас побачив, то зразу каже: Хлопці! То так не робиться! Договоріться між собою і приходьте по одному, бо вас замінять!».

З того часу троє юнаків ходили до єпископа додому і шість років вчилися на священників. Висвячували їх

підпільно, вдома у мами отця Павла. Ще секретніше висвячували в єпископи його брата Костянтина.

Навіть мати не знала про те, що її син, Костянтин Сабов, уже єпископ. «Узнала тільки, коли брат помер і лежав у труні, а єпископ Головач прийшов і поцілував його в руку... Тоді мамка замітила це і спитала: "Що? Та чи був єпископом?" Так тоді все робилося в священничих кругах», – згадує отець.

Сам отець Павло після висвячення проводив Служби вдома. Потерпав від обшуків спецслужб. «Я якраз був кінчив Службу, склав чашу і епитрахиль у мішок, і тут дзвінок у двері. Відкриваю – а там п'ятеро, показують удостоверение... «У вас обиск будемо робити».

Отець Павло Сабов

А тоді якраз Костянтин приїхав із Караганди і привіз інтенційні гроші [Гроші, які люди давали на Службу Божу. – Ред.] і одну пачку дав переховати мені», – розповідає отець Павло і згадує, що там же були списки вірян. Але працівники служ-

би безпеки забрали гроші, а списки відкинули, не оцінивши їхнього значення.

Згодом отець Павло зміг повернути і ті гроші: допомогла порадою однокласниці дружини, яка працювала в прокуратурі.

BBC News Україна

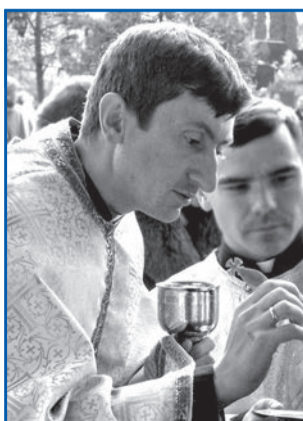
Сповідь ніколи не принижує людину

НА ЩО НАРАЖАЮТЬ СЕБЕ ХРИСТІЯНИНИ, ЯКІ СПОВІДАЮТЬСЯ І ПРИЧАЩАЮТЬСЯ ДУЖЕ РІДКО?

Отець Іван Січкарик: Людина, яка рідко сповідається стає черствою до духовних справ. Вона завжди мусить себе заохочувати, підбадьорювати, щоб не опускати рук, а намагатися творити кращим і своє життя, і життя своїх ближніх. І тому людина, яка сповідається регулярно набагато інтенсивніше живе духовним життям, вона є життєрадісна, щаслива, вона дякує Богові за дар життя, вона бачить свої немочі і над ними працює, їх усуває і це її шлях до досконалості. І навпаки, коли вона цього не робить, вона постійно обурюється, їй все не так, всі не такі, вона не вдоволена своїм життям, стає байдужою до гріха. Духовна, невидима боротьба триває постійно і диявол постійно спокушає, а людина не бачить спокус і певних небезпек і тоді вона досить легко може потрапити у тенета диявола і навіть почне оправдовувати свої злі вчинки, тобто вона стає духовно сліпа, не бачить свого реального гріховного стану і нічого не робить заради свого спасіння.

Друге, ми не знаємо коли нас Господь покличе до вічності. Тому Церква завжди нас підводить до думки і дає нам шанс постійно перебувати в стані Божої освячуючої ласки, бо коли людина помирає, маючи тяжкі гріхи, то стає легкою здобиччю злих сил. Святий Кипріянін, великий духовний вчитель III століття казав, що людина, яка шукає Бога за час свого життя хай надіється, що вона знайде Його і в вічності, а людина, яка не шукає Бога за час свого життя, хай не надіється, що Його знайде у вічності.

Фрагмент інтерв'ю Оксани Небесної з отцем-доктором Іваном Січкариком. Подано за: «Файне місто Тернопіль»

ПОВЕРНУТИСЯ ДО БОГА, ЩОБ ЗДОЛАТИ КРИЗУ ЗЛОВЖИВАНЬ

Вислужений Папа Бенедикт XVI написав статтю, в якій розглядає кризу зловживань в Церкві, яка, за його словами, викликана поступовим згасанням віри в Бога

«Сила зла зростає із нашого відкинення Божої любові. [...] Навчитися любити Бога, отже, є шляхом до відкуплення людей», – пише Папа-емерит Бенедикт XVI в статті для німецького часопису «Klerusblatt», в якій розглядає лихо зловживань неповнолітніми, скоєних представниками духовенства.

Спонукою для Бенедикта XVI стала люднева зустріч на тему захисту неповнолітніх, скликана Папою Франциском, щоб дати «чіткий сигнал» та «наново вчинити Церкву вірогідною, як світло народів та силу, що допомагає в боротьбі проти руйнівних сил». Він стверджує, що хоче зробити й свій внесок в цю місію, «хоч як емерит вже не несе жодної безпосередньої відповідальності» та дякує Папі Францискові «за все те, що він робить для того, аби постійно показувати нам Боже світло, яке також і сьогодні не сховалося за горизонтом».

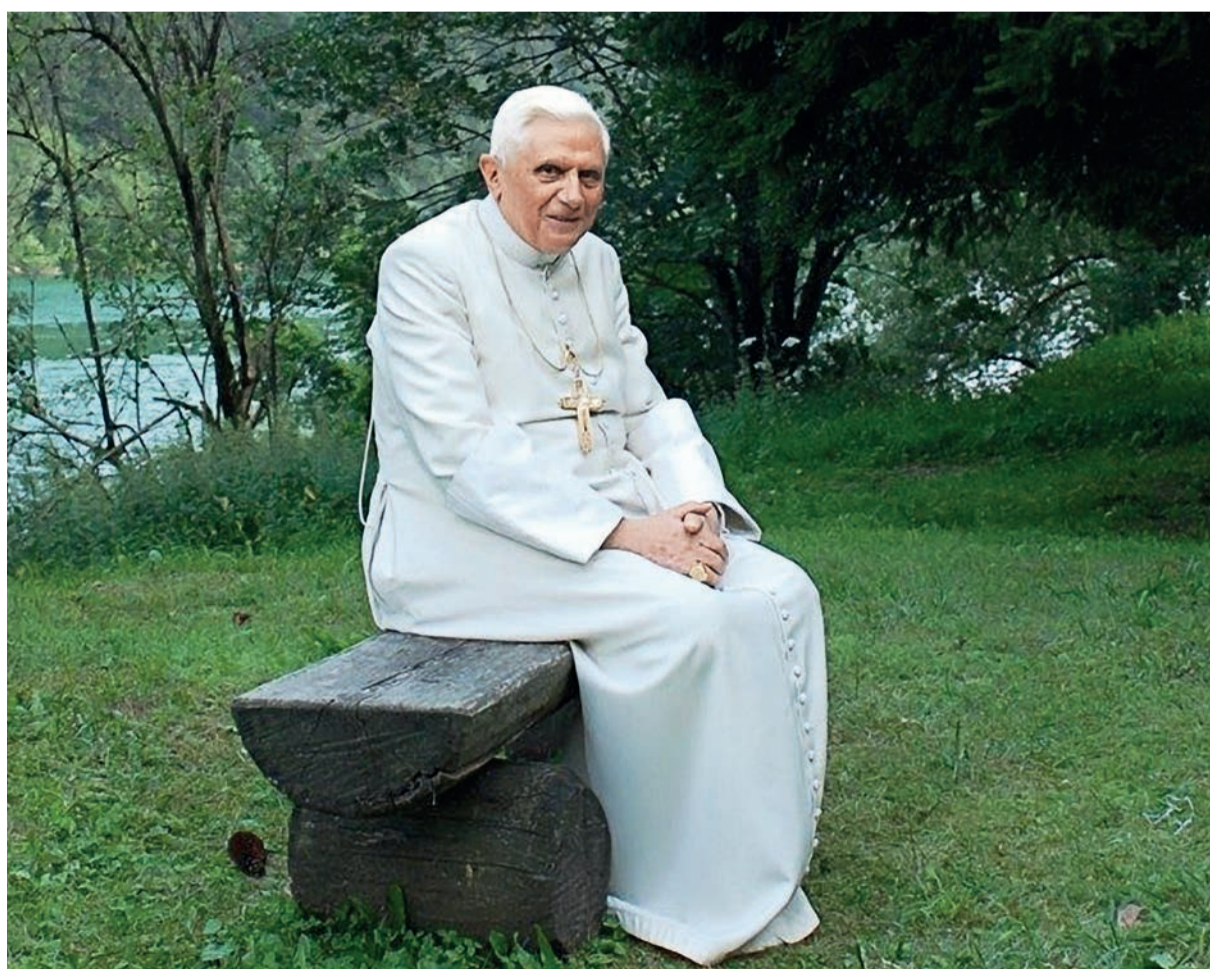
Текст складається з трьох частин. У першій Папа Ратцінгер говорить про суспільний контекст, про сексуальну революцію, започатковану в 1960-х роках. Саме в цьому періоді, як зазначає він, педофілія вважалася «чимось дозволеним», а навіть і «належним». Тоді зафіксовано «колапс священничих покликань» та «величезну кількість зречень з духовного стану», разом з «коллапсом католицького морального богослов'я», яке, за ствердженням Бенедикта XVI, почало піддаватися спокусам релятивізму. Згідно з деякими теоріями, зауважує він, «не могло існувати ні щось абсолютного доброго, ні, тим більше, чогось завжди лихого, а лише відносні оцінки. Перестало існувати добро, а залишилося лише те, що в цю мить та відповідно до обставин є відносно кращим».

Вислужений Папа посилається на «Кельнську декларацію», підписану 1989 року 15-ма католицькими богословами, яка перетворилася в «крик протесту проти учительського уряду Церкви» та проти Івана Павла II. В цьому контексті постала енцикліка «Veri-

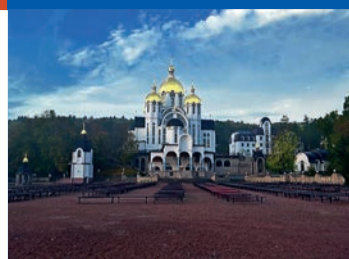
tatis splendor», оприлюднена 1993 року, в якій знаходимо «ствердження про існування дій, які ніколи не можуть стати добрими». «В широких сферах морального богослов'я», – додає він, розвинулася ідея, «що Церква не має й не може мати власної моралі», концепція, яка «радикально підважує авторитет Церкви в моральній сфері» та, врешті-решт, «змушує її замовкнути саме там, де йдеться про межу між істиною та брехнею».

В другій частині тексту Папа-емерит говорить про наслідки цих процесів на формування та життя священників. «У різних семінаріях, – пише він, – сформувалися гомосексуальні гуртки, що діяли більше чи менше відкрито», а «Апостольська Столиця знала про ці проблеми, але не була детально поінформованою». «Соборове чуття, в дійсності, сприймалося як критичне чи негативне ставлення до традиції, яка панувала до того часу, яку слід було замінити новими, радикально відкритими стосунками зі світом», аж до створення «своєрідної нової, сучасної "католицькості"».

Продовження на 4 стор. ▼

ЗАРВАНИЦЯ – МАЛА ПАПСЬКА БАЗИЛІКА

30 червня у Марійському духовному центрі «Зарваниця» відбулося урочисте проголошення нового статусу собору Зарваницької Матері Божої, який за Декретом виданим Святішим Отцем Франциском,

відтепер носить звання Малої базилики. «Для того, щоб підкреслити, яким важливим берегом, пристанню для українського народу є Зарваниця, цей собор сьогодні отримає ім'я на весь світ, стане малою Папською базиликою. Святіший Отець наче вказує, якщо хтось хоче врятуватися серед бурі житейського моря, прямуйте до Зарваниці. Ваша Мати там чекає!» – наголосив під час проповіді Блаженніший Святослав. Мала базилика – це титул, що надається католицьким церквам Папою Римським. Він присвоюється не з огляду на монументальність чи інші архітектурні особливості споруди, а тоді, коли йдеться про непересічну активність вірних і духовенства. В Україні до цього дня почесний статус носили лише три храми: базилика Успіння у Львові, базилика Воздвиження чесного Хреста в Чернівцях і базилика Святого Апостола Петра в Одесі. (прес-служба Марійського духовного центру)

ІТАЛІЯ: ВОЮВАЛИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Суд міста Генуї засудив до різних термінів ув'язнення перших трьох італійських найманців, які воювали на Донбасі проти України. Антоніо Кательдо отримав 2 роки і 8 місяців, Олсі Крутані (албанець, який давно переїхав до Мілана) – 2 роки і 8 місяців; Володимир Вербицький (молдаванин, який давно мешкає в Пармі) засуджений до 1 року і 4 місяців позбавлення волі. Їм були висунені обвинувачення в несанкціонованому вербуванні або несанкціонованих бойових діях в інтересах іноземної держави. Ці троє засуджених стали першими особами, які були покарані в Італії за те, що стали найманцями Москви. Ще троє підозрюваних у цій справі перебувають у розшуку і, ймовірно, залишаються на Донбасі. Інформацію про найманців, які були засуджені, італійським силовикам передало українське посольство. У місцевій пресі пишуть про 30 громадян Італії, які воювали на Донбасі. (Новинарня)

В СИРІЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ РОСІЙСЬКІ БОМБАРДУВАННЯ

544 мирних мешканців двох бунтівних провінцій на північному заході Сирії загинули, понад дві тисячі осіб отримали поранення внаслідок бомбардування останньої твердині сирійської опозиції. Серед загиблих щонайменше 130 дітей. З початку квітня російські військові підрозділи, які підтримують режим Башара Асада, проводять наступ на провінцію Ідліб і прилеглі до неї райони провінції Хама. «Російські військовики та їхні сирійські союзники навмисно завдають ударів по мирному населенню, піддаючи бомбардуванням рекордне число медичних установ», – розповів Reuters голова SNHR Фадель Абдул Гані. За даними ООН, як мінімум 300 тисяч осіб були змушені тікати з районів бомбардувань до кордону з Туреччиною. (Збруч)

ПЕРШІЙ ЖІНЦІ-ОФІЦЕРУ ВСТАНОВИЛИ ПАМ'ЯТНУ ДОШКУ

У Львові відкрили пам'ятну дошку Олені Степанів-Дашкевич – українському історичному, географу, громадській та військовій діячці, першій у світі жінці, офіційно зарахованій на військову службу

у званні офіцера, четаря УГА. Дошку встановили на стіні головного корпусу Львівського торговельно-економічного університету. Олена Степанів у 1914-му виїхала на фронт як командир жіночої чоти Українських Січових Стрільців. Учасниця Карпатської воєнної кампанії. Брала участь у битві під Комарниками. Відзначилася відвагою у боях за гору Маківку, згодом стала хорунжим. Була одним із організаторів Листопадового повстання 1918 року. Була в'язнем сталінських таборів у Мордовії. (Форпост)

ПОВЕРНУТИСЯ ДО БОГА, ЩОБ ЗДОЛАТИ КРИЗУ ЗЛОВЖИВАНЬ

▼ Продовження. Початок на 3 стор.

Бенедикт XVI підкреслює, що питання педофільї, наскільки він пригадає, «стало злободенним лише в другій половині 1980-х років» і на початках викликало м'яку та повільну реакцію, гарантуючи, зокрема, права обвинувачених, вчиняючи засудження практично неможливим. Тому він погоджується з Іваном Павлом II щодо слухності передати компетенції в сфері зловживань неповнолітніми Конгрегації Віровчення, щоб, таким чином, «мати змогу законним чином накладати максимальне покарання» шляхом «справжнього карного процесу»: звільнення з духовного стану. Однак, траплялися затримки, «яких слід було уникнути». І саме тому, зауважує він, Папа Франциск «започаткував подальші реформи».

В третій частині Бенедикт XVI запитує, якою повинна бути правильна відповідь Церкви. «Протитрута від зла, яке загрожує нам і всьому світові, – стверджує він, – остаточно, не може бути чимось іншим, як ввіритися» любові Бога: «Це справжня протитрута від зла». **«Світ без Бога не може бути нічим іншим, як світом, позбавленим сенсу», в якому вже не існує «критеріїв добра і зла», а лише закон сили: «Влада, таким чином, стає єдиним принципом. Істина нічого не вартує, більше того, в дійсності, вона не існує».** Бачимо суворе звинувачення на адресу західного суспільства, «в якому Бог відсутній у публічній сфері, якій немає що сказати. А тому воно є суспільством, в якому дедалі більше втрачаються критерії та мірка

людяного» й може стати «природним те, що є злом, яке нищить людину», як у випадку педофільї: «Ще зовсім недавно теоретично обґрунтована як цілком правильна, вона дедалі більше поширилася». Відповіддю на все це є повернення до того, щоб «наново вчитися визнавати Бога основою нашого життя».

В цій перспективі повернення до Бога вислужений Папа також говорить про необхідність відновити віру в Пресвяту Євхаристію, часто применшену до «богослужбового жесту», знищуючи «велич таїнства» Христових смерті й воскресіння. Необхідно, натомість, «наново збагнути велич Його страстей, Його жертви. Ми повинні зробити все для того, щоб захистити від зловживань дар Пресвятої Євхаристії».

«Коли роздумуємо над тим, що слід чинити, – пояснює він, – ясно, що не потребуємо іншої Церкви, вигаданої нами». «Сьогодні Церква, значною мірою, сприймається як своєрідний політичний апарат». «Криза, викликана численними випадками зловживань, скоєних священниками, спонукає сприймати Церкву навіть як щось невдале, що мусимо рішуче взяти в свої руки та сформувані по-новому. Але створена нами Церква не спроможна представляти жодної надії».

Бенедикт XVI вказує на дію диявола, обвинувача, який «хоче довести, що не існує праведних людей», безчестячи, таким чином, також і Бога: «Ні, також і сьогодні Церква складається не лише з погані риби чи кукілю. Божа Церква існує також і сьогодні, і саме

сьогодні вона є засобом, через який Бог нас спасає. Дуже важливо протиставляти брехні та півправді диявола повноту істини: так, гріх і зло існують в Церкві, але також сьогодні існує свята Церква, що є незламною». «Церква сьогодні є, як ніколи, Церквою мучеників і, таким чином, свідком живого Бога».

Наприкінці вислужений Папа зауважує, що «розгледіти та віднайти живу Церкву – це чудесне завдання, яке зміцнює нас та завжди наново спонукає радіти у вірі». Він підсумовує, складаючи подяку Папі Франциску за все те, що він робить для того, щоб показати всім, що Боже світло також і сьогодні не зайшло за горизонт: «Спасибі, Святіший Отче!».

Sergio Centofanti, переклад: о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ. Подано за: Vatican News

ХТ

НЕ НА СВОЄМУ МІСЦІ

Сергій Жадан – один з найуспішніших культурних діячів сучасної України. Він збирає повні зали на літературні читання, за мотивами його книжок знімають фільми та ставлять вистави, його музичні проекти "Жадан і Собаки" та "Лінія Маннергейма" дають концерти по всій Україні. Перед другим туром виборів президента Жадан відкрито агітував за Петра Порошенка у Фейсбуці.

С-на: Ельдар Сарахман

► Як вам новий президент? Він вже більше місяця працює на Банковій.

С. Жадан: Мені не подобається новий президент. Але, в принципі, у мене і жодних ілюзій стосовно нього не було. Я про це відкрито говорив. Я не є і не був його прихильником. Я підтри-

мував іншого кандидата. Для мене це насправді дуже велике непорозуміння – те, що цей чоловік став президентом України.

► Через що він вам не подобається?

С. Жадан: Це класична ситуація, коли людина не на своєму місці.

► Це основна претензія?

С. Жадан: Поки що саме ця претензія. Я не прихильник теорії змов, я не хочу тут займатися якимись геополітичними розкладами, я, в принципі, не політик, але тут, здається, навіть не треба бути експертом чи фахівцем у політич-

ній сфері, щоб побачити, що людина просто некомпетентна, що вона просто не зовсім розуміє, що вона робить. Виникає величезна тривога за те, що чим довше ця людина буде знаходитися на керівній посаді, тим більше після нього доведеться ремонтувати побутової техніки в його офісі.

► Але як ви робите такі висновки?

С. Жадан: Я роблю висновки з того, що я бачу. Я бачив його виступи у Франції, в Німеччині, я бачив, що він говорить тут, коли десь з'являється. Це все викликає багато питань і непоро-

зумінь – що це таке? (жестикують).

► Я дивлюся прямі ефіри на Youtube, де у коментарях люди просто готові його носити на руках...

С. Жадан: Ще люди люблять дивитися відео з зоопарків, де панду показують. Ці кумедні, мімішні панди збирають мільйони лайків і дуже хороші коментарі. А ще люди люблять дивитися відео з катастроф, цунамі, пожежі... Люди багато чого люблять. Люди взагалі дуже суперечливі, непослідовні, дивні і беззахисні в своїй безпорадності.

► У вас є пояснення, чому люди проголосували за Зеленського? Що змінилося в українському суспільстві?

С. Жадан: Та нічого не змінилося, мені здається. За що суспільство голосувало п'ять років тому? За зміни, за нові обличчя, за боротьбу з корупцією. Головне – передусім, за завершення війни. За що суспільство голосувало цього року? За завершення війни, за боротьбу з корупцією, за зміни, за нові обличчя.

► Під час виборчої кампанії ви відкрито топили за Петра Порошенка.

С. Жадан: Я не топив, я підтримував Петра Порошенка.

► У вас на Facebook навіть був пост.

С. Жадан: Так, я написав. Мені здається, що це чесно. Я збирався за нього голосувати. Я до останнього чекав, чи піде на президентські вибори Святослав Вакарчук. Ми зі Святославом спілкуємося, ми спілкувалися з цього приводу. Він радився, ділився своїми сумнівами. Я чекав. Якби пішов Святослав, то думаю, що я підтримав би його. Оскільки він не пішов, то для мене стало зрозуміло, що в усій цій ситуації Петро Олексійович – це та людина, яка для мене є саме таким компромісним варіантом вибору.

Продовження на 5 стор. ▼

НЕ НА СВОЄМУ МІСЦІ

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

► Ви думаєте, що Вакарчук був би кращим президентом, ніж Зеленський?

С. Жадан: Я думаю, що в ситуації з Зеленським, зовсім не важко бути кращим президентом. Думаю, багато хто міг би бути кращим президентом (сміється).

► Про Петра Порошенка хочу запитати. Буквально ще в 2016 році ви досить жорстко критикували владу.

С. Жадан: Влада для того і існує, щоб її критикувати, якщо є за що.

► В одному з інтерв'ю ви казали: "Цей режим приречений. Вони тимчасові. Вони допрацюють і підуть. Вони цій країні не пасують. Вони не мають шансів з цією країною мати шанси". То хоч запитати – що змінилося в 2019 році?

С. Жадан: Коли я говорив про режим, то говорив

не виключно про Петра Олексійовича. Очевидно, я говорив в принципі про політичну правлячу еліту і політикум як такий. Очевидно, що я і зараз вважаю, що багато політиків, особливо на місцях, регіональні політики, вони мають піти. Вони гальмують країну. Вони дійсно приречені, вони цю країну просто не відчують.

► Чи не здається вам, що за п'ять років Петро Олексійович втра-

тив свій шанс? Замість того, щоб швидко робити реформи, він розставив своє оточення усюди, де тільки можна було?

С. Жадан: Мені в цій ситуації дуже не подобається, коли на Петра Олексійовича перекладають всю відповідальність, з одного боку. А з іншого боку, коли Петру Олексійовичу приписують всі успіхи.

► А він сам їх собі приписує.

С. Жадан: І він приписує, і його прихильники люблять це робити – що все трималося виключно на Порошенку. Мені здається, що ці втрачені шанси втрачені нами спільно. Те, що суспільство не дотисло, не додало, не доробило – це не слід сьогодні перекладати на Петра Олексійовича. Це щонайменше нечесно стосовно нього і стосовно нас усіх.

Роман Кравець, «Українська правда»

ХТ

УКРАЇНСЬКА МОВА – ГОЛОВНИЙ ВОРОГ ПУТІНА

Олег Шупляк, «Вишиванка»

Головним ворогом Путіна, як і будь-якого іншого російського шовініста, залишається навіть не український народ, а українська мова. Без мови український народ перетворюється на фольклорне непорозуміння, «хохлів», які здатні тільки на те, щоб танцювати гопак перед «старшим братом» і ліпити для нього вареники з вишнями.

Не випадково у російській імперії не існувало не тільки самих українців, а й перш за все їхньої мови, яка вважалася смішним діалектом «справжнього», великоросійського «язика». Не випадково великий російський літературний критик Віссаріон Белінський, який відчував кожен рядок у творах Олександра Пушкіна, дорікав Тарасу Шевченку в тому, що той написав свій «Кобзар» на «діалекті». І справді – навіть мужичків з пантелику збивати? Нехай Пушкіна на «правільном язике» читають! Пушкін – наше все!

Для сучасних росіян їхнє все – не Пушкін, а Путін. І відступати у боротьбі

з українською мовою і культурою російський президент не збирається. Саме тому Росія вже вдруге вимагає розглянути у Раді Безпеки ООН питання Закону про українську мову – мотивує це тим, що закон 16 липня розпочинає діяти.

Здавалося б, яке значення має питання функціонування української мови для міжнародного співтовариства? Але для Кремля – визначальне. Це закон, який ставить під сумнів саме майбутнє імперії Путіна. Якщо не будуть українці говорити своєю мовою – буде російська імперія. Повернуться вони до рідної мови – і вона зникне, не зможе диктувати

великим регіонам України свої правила виживання і конфронтації з цивілізованим світом.

Ось чому для Кремля є таким важливим, щоб українці залишалися русифікованими, щоб в Україні була денаціоналізована влада, яка не зможе захистити інтереси українського народу і його мови, щоб будь-яка можливість повернути українцям їхню власну цивілізацію підмінялася сурогатами. І в цьому своєму прагненні зупинити розвиток України Москва готова звернутися навіть до допомоги Ради Безпеки ООН.

Віталій Портников, «Еспресо»

ХТ

Іноземні журналісти, які працюють в Україні, кажуть, що нині складно привернути увагу людей з-за кордону до наших проблем. Бо війна на сході триває вже шостий рік, Крим весь цей час – сіра зона, а у Заході є багато питань і без України. Єдиною цікавою темою для іноземних ЗМІ останніх місяців були вибори президента. І лише тому, що на них перемагав актор-комік, який під час перегонів ініціював стадійне шоу з аналізами.

ПРИГОДИ ІНОЗЕМНИХ ЖУРНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ

МОНІКА АНДРУШЕВСЬКА, Польща, співпрацює з Belsat TV

«Моя спеціалізація – війна. Але вона триває п'ять років, тож для багатьох нудна. Війна стала статистикою. І на статистику її перетворили ми – журналісти. Ми звикли сухо констатувати, скільки обстрілів було за добу, скільки солдатів поранено, скільки загинуло, і тим самим зменшуємо важливість усього, що відбувається. Журналісти втомилася шукати теми про війну, які можна цікаво подавати. А я переконана: і Крим, і Донбас мають бути на шпальтах, бо будь-яка інформація прориває інформаційну блокаду», – говорить Моніка Андрушевська.

На початку 2014-го Моніка приїхала на Майдан, кілька місяців провела у Києві. «Тоді я ще не була

журналістом, але розуміла, що маю ним стати, аби передавати у Європу і Польщу, що тут відбувається. А надто тоді, коли настав момент переконувати Захід: на території України є російська армія. Саме ми, іноземні журналісти, тоді намагалися у світі розвіяти міф про громадянську війну».

У 2014-му журналістка подалася на схід разом із добровольцями. Була неподалік Пісків та Опитного, біля Донецького летовища. «Зараз важко працювати на передовій. Інколи здається, що в Україні офіційні органи роблять все так, аби у зоні ООС іноземний журналіст почувався, як на екскурсії – швидко побував

на місці, зробив кілька фото і поїхав писати свої короткі поверхневі статті. Я так працювати не можу, бо так неможливо побачити і показати правду про війну». Тому останні роки Моніка була на війні лише кілька разів.

Продовження на 6 стор. ▼

ПРИГОДИ ІНОЗЕМНИХ ЖУРНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ

▼ Продовження. Початок на 5 стор.

«Коли на передовій знайомі хлопці, я можу написати гарний репортаж. Коли їх нема – репортажів нема. Бо там я маю бути мінімум тиждень».

Журналістка пояснює, що кілька її колег спеціально чекають відпусток, аби власним коштом приїхати в Україну, а потім віддати матеріали у свої ж редакції. Бо ці редакції не вважають за необхідне відряджати в Україну журналістів – не хочуть брати на себе відповідальність за їхнє життя і витрати на страхування.

Моніка згадує свої останні опубліковані матеріали: про медиків-добровольців, які допомагають армії, про відсутність у Водяному

перемир'я. А ще про те, як сіють пшеницю на одному полі, але по обидві сторони лінії фронту.

Один з найважливіших її репортажів за останній рік – про матерів зниклих безвісти українських військових, які намагалися зустрітися з мамами сепаратистів. «Жінки домовилися зустрітися у Мар'їнці. Частина мам сепаратистів бойовики не випустили, і лише кільком вдалося проїхати. Але для них своє КІПВ закрила Україна, «аби попередити провокації». І мами лишилися заблокованими між постами. Це було жахливо. Потім ОБСЄ поїхала вивольяти», – пояснює Моніка.

За цей репортаж «Bierz ciało,

róki dają» [Забирай тіло, поки дають] Андрушевська одержала нагороду Польської спілки журналістів. Під час вручення у Варшаві вона закликала європейську спільноту об'єднатися задля звільнення полонених на Донбасі, зокрема журналіста Станіслава Асеева.

«Глядачам цікаві людські історії. Але полякам передусім у них важлива Польща. 90-річна бабуся, яка живе десь у Львові і говорить, що вона полька, завжди буде цікавіша, аніж історія будь-якого солдата зі сходу. Тому треба шукати підхід. Наприклад, я придумала показати родини загиблих бійців, які мали польське походження – у яких дід чи баба були поляками.

Як, приміром, у родини чеченської снайперки Аміні Окуєвої – її бабуся була з Польщі».

«Знаєш чим польські журналісти відрізняються від колег з інших країн? Більшість говорить українською мовою, а не російською. І це принципово, – наостанок каже Андрушевська. — Ми теж розуміємо, що Росія – історичний ворог. Як сказав Лех Качинський у 2008 році: «Сьогодні Грузія, завтра – Україна, післязавтра балтійські країни, а пізніше, можливо, прийде час і на мою країну – Польщу». Ні, я не вважаю, що Росія нині загрожує Польщі – ми все-таки член НАТО. Але у плані дезінформації, інших гібридних впливів, так і є».

ЛІЛІ ХАЙД, Великобританія, співпрацює з The Politico

не як Україна і далеко не як Росія. Справжня сіра зона. Зовні там все спокійно, трохи занедбано. Але атмосфера гнітюча. Не працюють банки, мобільний зв'язок. Журналісту, а надто іноземному, дуже складно працювати. Люди відмовляються говорити відверто, відчувається певне незадоволення».

Коли Лілі пише у редакцію, що збирається їхати до Криму, їй завжди відповідають: «дуже цікаво», а коли пропонує конкретні теми, виявляється, уже складно щось «продати». «Можливо, я винна, адже знаю про ситуацію надто добре і пропоную надскладні теми. Приміром, про репресії кримських татар. І чую: "Ми вже про це писали у 2014-му!..".

З одного боку – у Криму постійно відбуваються нові арешти, суди, а з іншого – справді, нічого нового. Те, що з корінним народом стається на півострові, Заходу не так цікаво. Шкода. До того ж, проблема у тому, що більшість кримських татар обвинувачу-

ють у приналежності до "Хізб ут-Тахрір", яка у Росії заборонена як терористична. Росія намагається заблокувати всі з нею пов'язані матеріали. І це стосується і британських видань» [Боти скаржаться на онлайн-публікації як на такі, що стосуються тероризму – УП].

Лілі Хайд інколи їздить на схід у прифронтову зону не як журналіст, а у складі місії неурядових організацій. «Так я привезла матеріал про природу у зоні конфлікту. Мало хто знає, що там багато диких тварин – собак, кабанів та навіть вовків. Для людей це небезпечно, але з точки зору екології – добре. Раніше Донбас – це була індустріальна зона, нині підприємства не працюють, багато людей поїхали, і природа почала відновлюватися. Як у Чорнобилі. Є кілька заповідників. Частина контролює уряд України, а частина опинилась на непідконтрольній території. І в одному з них, біля Маріуполя, є унікальна колонія пеліканів. До війни це місце було майже знищено, адже люди

часто відпочивали на дикому заповідному пляжі. А зараз там стоять прикордонники, зона закрита, і пелікани повернулися. Ось такий несподіваний бік цієї війни.

До речі, одночасно з матеріалом про природу я пропонувала інший на вибір: про дітей, які живуть на лінії фронту. І ніхто не хотів про дітей, всі хотіли про пеліканів та вовків».

Ще одна тема Лілі – охорона здоров'я. Одна з останніх публікацій, яку добре читали, стосувалась епідемії кору в Україні. Це цікаво на Заході, де також фіксують випадки захворювань. «Цікаво з багатьох точок зору: як людина ставиться до свого здоров'я, як діє антивакцинальна пропаганда, як працює система охорони здоров'я, хто і чому купує довідки про щеплення та відвідує школи. У Європі також існує ця проблема. Причини тому – міграція, відмова від щеплень».

**Тетяна Катриченко,
«Українська правда».
Автор колажів:
Андрій Калістратенко**

Лілі – письменниця та журналістка. Вона жила в Україні в 1990-их і на початку 2000-х – викладала англійську, писала для Kyiv Post та співпрацювала з міжнародними гуманітарними організаціями, які займаються профілактикою ВІЛ/СНІД та туберкульозу. Знову повернулася в Україну навесні 2014 року і одразу до Криму. «У травні того року я планувала українську версію своєї книги про депортацію кримських татар. Виявилося, що історія повторюється», – згадує Лілі.

Після 2014-го Лілі їздила на півострів двічі: у 2016 та 2018 роках. «Мені здається, Крим виглядає вже

ХТ

Вперше за сім років Німеччина підписала велику економічну угоду про технологічну співпрацю з Росією. Одночасно німецькі парламентарі докладають величезних зусиль для повернення Росії до Парламентської асамблеї Ради Європи [це уже було зроблено-Ред. «ХГ»], що розглядається багатьма аналітиками як перший крок до поступового зняття санкцій з Росії за анексію Криму та розв'язання війни на Донбасі. Про те, що відбувається з німецькою політикою щодо Росії, Радіо Свобода мало можливість поговорити з німецьким журналістом, колишнім керівником московського бюро журналу «Фокус» Борисом Райтшустером.

КРЕМЛЬ БЕРЕ НІМЕЧЧИНУ У СПІЛЬНИКИ

► Коли ви поїхали з Росії у 2011 році, коли ви видали свою книжку «Таємна війна Путіна» у 2016 році не так багато німців розуміло, що відбувається в країні, з якою багато пов'язано в німецькій історії. Як зараз складається ситуація?

Б. Райтшустер: Після початку війни в Україні та анексії Криму, здавалося, німецькі політики почали розуміти,

що відбувається. Але зараз, виглядає, що ми знову повертаємося до того, де ми вже були. Політики знову не хочуть називати речі своїми іменами.

► Їм страшно?

Б. Райтшустер: Так. Бо завжди приємніше вірити у те, що все добре, ніж визнати те, що це – мафіозний, кримінальний режим. Бо тоді потрібно буде щось робити. Це, я думаю, психологічний захисний механізм. А крім

того, думаю, є велика економічна зацікавленість особиста, в тому числі у деяких політиків. «Північний потік-2» також грає свою роль.

► За цей час були моменти, коли в Києві здавалося, що тільки завдяки принциповій позиції канцлерки Німеччини Ангели Меркель залишаються чинними санкції щодо Росії. Ви її часто критикували, за що?

Продовження на 7 стор. ▼

КРЕМЛЬ БЕРЕ НІМЕЧЧИНУ У СПІЛЬНИКИ

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

Б. Райтшустер: За те, що жорстку позицію щодо Кремля вона займала лише на словах. А протягом останніх двох років мені здається, що Путін взагалі може бути ідеально задоволений позицією Берліна і мене це досить сильно лякає. Дивіться, за ключовими питаннями: хто був головним двигуном, що чинив опір тому, щоб Грузія та Україна не долучилися до НАТО? Ангела Меркель. Хто вирішив, що Україна не повинна отримати зброю від Заходу, коли на неї напала Росія? Це знову була Ангела Меркель. Хто зупинив подальші санкції проти Росії після нападу російських кораблів на українські в Керченській протоці минулого року? Це – Ангела Меркель. Хто є головним прихильником «Північного потоку-2»? Не мушу вже казати, що це – Ангела Меркель. Список можна продовжувати. Я суджу з її справ. До речі, пам'ятаєте, що вона казала, що нехай «Північний потік-2» буде, але Україна нехай залишається транзитером газу також. А потім у Москві сказали «ні». І від Ангели Меркель – ні пари з вуст.

Ви кажете, що вона підтримувала збереження санкцій. Так, підтримувала. А ми точно знаємо, що якби не вона, санкцій не було б більше, вони не були б жорсткішими? Останнім часом вона навіть на словах не засуджує Путіна. Тож публічно на тему Росії висловлюються лише ті праві та ліві, які підтримують Путіна, а вона і далі його підтримує на ділі.

► **Тобто ви зі своїми попередженнями про те, що Путін веде таємну війну проти Німеччини, пливете цілком проти течії? Чому до вас не дослухаються?**

Б. Райтшустер: В Німеччині дуже плідний ґрунт для Путіна. Німці ще з часів Бісмарка дуже проросійські. Тому Кремль навіть не загрожує Німеччині, він бере її у спільники. Німеччині дають дуже вигідні умови щодо «Північного потоку-2».

► **Попри очевидну вигідність такого бізнесу ви кажете, що**

Кремль загрожує Німеччині, чому?

Б. Райтшустер: Німецька безпека мала три стовпи: НАТО, ЄС та ОБСЄ, але всі ці три стовпи зараз сильно розхитані. У Німеччині панують дуже сильні антиамериканські настрої – більше людей бачать загрозу в Америці, ніж у Росії, 73% німців бачать стосунки з Америкою в негативному ключі, 69% німців хотіли би тіснішої співпраці з Росією.

Промова, з якою Меркель виступила в Америці нещодавно, шокувала. Вона поїхала туди вчити американців демократії після того, як Америка визволила Німеччину від нацизму, після того, як американські війська забезпечують нашу безпеку, а ми не готові навіть платити за це.

► **Ви згадували під час наших зустрічей, що працюєте над перекладом книжки М. Горбачова, першого і останнього президента Радянського Союзу, людини, яка посприяла об'єднанню Німеччини наприкінці минулого століття. Тоді прем'єр-міністр Великої Британії Маргарет Тетчер була проти, вона побоювалася, що Німеччина зміцніє настільки, що її вплив в Європі буде важко збалансувати. Її побоювання виправдалися?**

Б. Райтшустер: Боюся, що так. Ми так довго вивчали уроки Другої світової війни, що виявилось, що ми не ті уроки вивчили. Бо знову з'явилася така риторика, що ми тут єдині, хто знає правду, і рятуємо світ. А мені це виглядає загрозово, бо мені не потрібно, щоб німці всім почали знову показувати дорогу, і казали, що тільки вони є справжні європейці, а інші – ні. Оця манія величі вертається, і на це досить моторошно дивитися. Єдине, що тішить, що це переконання поширене в основному серед журналістів та політиків, але не серед більшості німецьких громадян. Вони розуміють, але вони бояться про це сказати.

► **У Німеччині бояться? Чого можна боятися у демократичній країні?**

Б. Райтшустер: У Німеччині через публічне висловлювання можна не отримати роботу, інші проблеми. Я знаю багатьох таких людей. За опитуванням, яке нещодавно вийшло, тільки 16% не бояться висловити публічно свою думку.

Я не є прихильником AfD, Альтернатива для Німеччини, вони є дуже пропутінські. Але не всі вони є «фашистами», як їх часто називають. Частина їхньої критики уряду є цілком слушною, але ці люди інколи не можуть в магазин піти, їм машини спляють і називають «фашистами». Будь-яка критика щодо уряду сприймається деякими людьми, як прояв «фашизму», особливо, коли йдеться про мігрантів, про критику ісламу – ти відразу потрапляєш у «фашисти». А проблема в тому, що якщо її замовчувати, то вона тільки зростає. Це мені нагадує радянські часи у Росії – якщо ти критикував радянську владу, то «ти допомагаєш американцям», ніби проблема від цього зникне, якщо ти перестанеш про неї говорити і називати факти. Я не думав, що побачу це у Німеччині у 21-му столітті.

Це дуже небезпечно. Бо якщо з міграцією виникають проблеми і про них не говорити, то всі люди, які про них будуть не боятися говорити, врешті-решт будуть казати, «гарязд, нехай нас називають фашистами, але ми будемо про це

говорити». Але це лише означає, що так ми забудемо, чим був справжній фашизм. Я цих людей при владі називаю «правниками Леніна», бо вони починають визначати, як можна думати, а як – ні. І такий підхід якраз і привів до влади в Америці президента Дональда Трампа, у Франції зміцнює Марін Ле Пен, в Німеччині посилює AfD.

► **Українського президента Володимира Зеленського інколи порівнюють з цими політиками в тому сенсі, що він висловлює невдоволення людей існуючою системою. Для вас це виправдано?**

Б. Райтшустер: В Україні відбулася демократична зміна влади. Можна не симпатизувати обраному президенту, але навіть один цей факт свідчить про те, що в Україні є демократія, і відчутна велика різниця з Росією. Те, що в Україні завжди є альтернатива, робить її динамічною. Мені не сподобалося, що Петро Порошенко вів свою кампанію на тому, що «або я, або Путін». Це якраз є по-путінськи, доводити суспільству, що альтернативи немає.

Звичайно, складно сказати, що планує робити новий президент, але думаю інші політичні сили в Україні, включно з Порошенком, будуть пильно стежити за його кроками. І якщо вони будуть загрозливими, думаю, він і трьох днів не просидить

у президентському кабінеті. Українці знають, що владу можна змінювати. Зрозуміло, що це складна дорога, звивиста, але це є демократія.

► **Цією дорогою важко йти навіть за сприятливих обставин, але в Україні триває війна. Зупинити її вдалося, все ж таки, крім української армії, завдяки зусиллям європейців, Німеччини і Франції передусім. Чи на них можна розраховувати і надалі?**

Б. Райтшустер: На європейців, я б на вашому місці не покладався. Американці та англійці виглядають надійнішими мені зараз. Розраховувати треба головним чином на себе, на свою армію. Вона зараз міцніша, і Путін, якщо б хотів просуватися далі, то зазнав би великих втрат, і його це зупиняє. А оскільки Путін – головним чином не політик, а бізнесмен, то ризик втрат його відлякує. Думаю, головна небезпека для вас – не відкрита війна, а внутрішня підривна робота. Він буде підривати всіма силами ваш демократичний експеримент і намагатися показати його як невдалий. Бо для нього успіх України – це смерті подібно. Якщо українська модель виявиться успішною, це буде початок кінця його системи. І до цього потрібно бути готовим.

Марія Щур,
Радіо Свобода

С-на: Стефан Фартушок

ПАТРІАРХАТ ДЛЯ УГКЦ ЦЕ ПЕРЕДУСІМ СПОСІБ ІСНУВАННЯ (фрагмент інтерв'ю Блаженнішого Святослава для РІСу)

➤ **Зараз все частіше кажуть, що УГКЦ потрібен патріархат, особливо на тлі надання ПЦУ томоса. Чи насправді патріархат настільки важливий для Церкви?**

Блаженніший Святослав: Для нас патріархат – це не є лише якийсь титул чи звання, а передусім спосіб існування. Нещодавно ми мали інтронізацію нового митрополита для США. Він був обраний на Синоді Єпископів УГКЦ і саме цей вибір благословив Папа. Глава Церкви приїхав його ввести в уряд відповідно до Кодексу Канонів Східних Церков та показати, що ми функціонуємо як патріарша Церква.

Наш спосіб впорядкову-

вати душпастирське життя відповідає способу існування саме патріарших структур. І ми самі вчимося так жити. Наприклад, багато людей в США не розуміють, що їхній єпископат і митрополит належать до Церкви, центр якої є в Києві. Очевидно, що ми є в сопричасті з Апостольською Столицею, але центр глобальної єдності нашої Церкви відбувається через Предстоятеля. Тому наші єпископи з усього світу відповідають не лише за свою єпархію, але за всю нашу Церкву в усьому світі. Тобто коли потрібно обрати нового єпископа для Австралії, то наші єпископи з усього світу шукають найкращого кандидата і голосять за цей вибір. Тож це є

той спосіб існування як патріаршої Церкви.

Ба більше, саме Глава нашої Церкви освячує кожного року миро для всієї Церкви. Ми не беремо миро з Ватикану чи будь-де. Глава Церкви освячує миро у Києві, а потім воно розходить по світу. І всіх дітей, яких хрестять в будь-якій частині світу, помазують миром, яке було посвячене в Патріаршому соборі Воскресіння Христового в Києві. Так не було завжди, бо були різні обставини, однак це є частина нашого партикулярного права.

Тому ми кажемо, що патріархат будується, бо він не дається, а його визнають. З нашого боку ми робимо все для того, щоб функціо-

нувати як патріарша Церква. А питання визнання (не створення чи проголошення) – це є питання, яке належить до рішення Вселенського Архиєрея, і ми поважаємо свободу його рішення.

➤ **Але чи ви будете його просити про це? Чи ви чекаєте?**

Блаженніший Святослав: Ми просимо його про це на кожній зустрічі, зокрема, коли говоримо про те, як ми сьогодні живемо.

➤ **А чи немає претензій від Риму щодо вживання в деяких документах і під час Літургії титулу патріарха?**

Блаженніший Святослав: Це вже наша традиція, бо народ має право на це – мо-

литися за патріарха. І цього права ніхто в нього не може забрати. Крім того, такого типу термінологія відповідає нашій славній церковнослов'янській традиції, бо термінологія верховного архиєпископства походить з грецького світу і вона до кінця не відповідає нашим реаліям. Наприклад, глава Елладської Православної Церкви має титул архиєпископа, але він є главою Церкви і керує цілою низкою митрополитів. А в нас титул архиєпископа, у нашому розумінні, є трішки нижчим митрополита, який очолює цілу церковну провінцію. Тому люди так моляться, бо так розуміють, ким є їх Глава, тож цього їм не можна заборонити. (А.Ф.)

XI

МОЦІ СВЯТОГО ЯНУАРІЯ ДЛЯ УГКЦ

28 червня кардинал Крешенціо Сепе, архиєпископ Неаполя, передав для УГКЦ частку моцїв св. Януарія, – найбільш шанованого покровителя місцевого населення, мученика IV століття.

18 листопада 2018 року, коли українська спільнота в Італії вшанувала 85-ті роковини Голодомору, кардинал Кришенціо Сепе виставив для почитання найголовнішу реліквію своєї єпархії – ампулу з кров'ю мученика Януарія. У завер-

шальний момент покладання реліквії до сховища згусток крові святого Януарія розрідився в руках Глави УГКЦ Святослава.

«Дар моцїв св. Януарія для УГКЦ є знаком близькості Церкви Неаполя до всього українського народу та нашої з вами солідарності у цей важкий час випробувань, які вам доводиться долати», – наголосив кардинал Сепе у своєму вітальному слові.

Від імені Блаженнішого Святослава о. Андрій Солецький висловив кардиналу вдячність за «найцінніший дар, яким Церква

Неаполя ділиться з УГКЦ» та подарував фотоальбом «Переслідувані за правду», який розповідає по каткомбний період УГКЦ в часи Радянського Союзу.

Додамо, що св. Януарій – італійський священномученик, був єпископом, мученицьку смерть прийняв близько 305 року (йому відрубали голову). Християни Неаполя взяли тіло святого, а його засохлу кров зібрали із землі в посудину. На його могилі впродовж століть відбувається багато чудес. Місцеве населення вірить, що чудо розрідження крові св. Януарія є знаком того,

Для отримання моцїв Блаженніший Святослав делегував о. Андрія Солецького, керівника Секретаріату Глави УГКЦ в Римі, та о. Тараса Зуба, капелана місцевої громади УГКЦ

що він опікується їхнім місцем та вислуховує їхні молитви. «Чудо крові св. Януарія» є викликом для сучасної науки. Кров святого застигла ще у IV столітті і декілька разів на рік переходить у рідкий

стан. Неаполітанського святого почитає як Католицька, так і Православна Церкви. Для УГКЦ було передано частинку кістки святого.

Секретаріат Глави УГКЦ в Римі

Переглядаючи архів «Християнського Голосу»

Василь Дядинюк, автопортрет

ПЕРЕНЕСЕННЯ ТЛІННИХ ОСТАНКІВ В. ДЯДИНЮКА

9 травня ц. р. [1956] відбулося у Відні перенесення тлінних останків великого українського мистця, Василя Дядинюка, який помер у лютому 1945 року. Тіло нашого мистця поховано у Відні на маленькому гецендорфському кладовищі, що тепер ліквідується.

Вдова мистця виїхала до ЗДА з сином Андрієм. Довідавшись про загрозу цієї ліквідації, спричинила ексгумацію померлого чоловіка, та рішила похоронити його на Центральному кладовищі Відня, де другий обряд похоронів відбувся 12.V.1956 р. Церковну панахиду відправив в галі кладовища і над новою могилою парох

Відня о. др. Мирон Горняткевич в сослуженні диригента грроф. Гнатишина.

Приятелі мистця не забудуть цієї могили, що береже земські останки одного з найздібніших мистців, що творили в Західній Україні, а згодом на еміграції безсмертні полотна ілюструючи нашу славу минувшину та сюжети наших часів під надхненням Великого Митрополита Кир Андрея Шептицького.

Всі праці Василя Дядинюка, що перетривали страшну бурю II-ої всесвітньої війни сотворили йому пам'ятник, що у вік ставитиме перед очі грядучим українським поколінням силуетку артиста-борця за Свободу України! В. Й. П!

Д-р М. Дзерович. [«ХГ», ч. 24 (387) від 10.06.1956 р.]